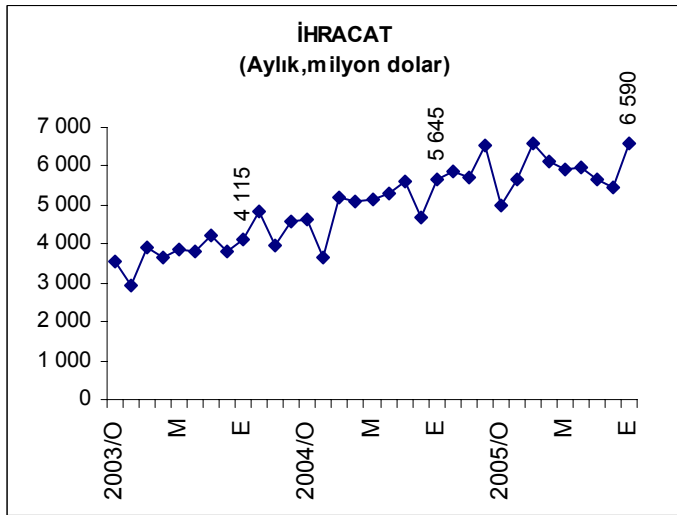

DIŞ TİCARET EYLÜL 2005

- 2005 yılı Eylül ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16.7 artış kaydederek 6 milyar 590 milyon Dolar düzeyinde gerçekleşti. TİM'in Ekim ayı verileri de dikkate alındığında ilk on aylık ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.8 oranında artarak 60 milyar 138 milyon dolara ulaştı.
- Eylül 2005 itibariyle 12 aylık kümülatif ihracat 71.1 milyar dolar olurken ithalat 112.2 milyar dolara, dış ticaret açığı ise 41.1 milyar dolara ulaştı.
- 14 milyar 668 milyon Dolar tutarındaki 2005 yılının ilk dokuz aylık dönemindeki ithalat artışının yaklaşık üçte biri akaryakıt ve benzeri ürünlerin ithalatındaki artıştan kaynaklandı.
- Çin'den yapılan ithalat artışı devam ediyor. Bu ülkeden yapılan ithalat ilk dokuz ayda bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 52.6 artarak 4.8 milyar Dolara ulaştı.

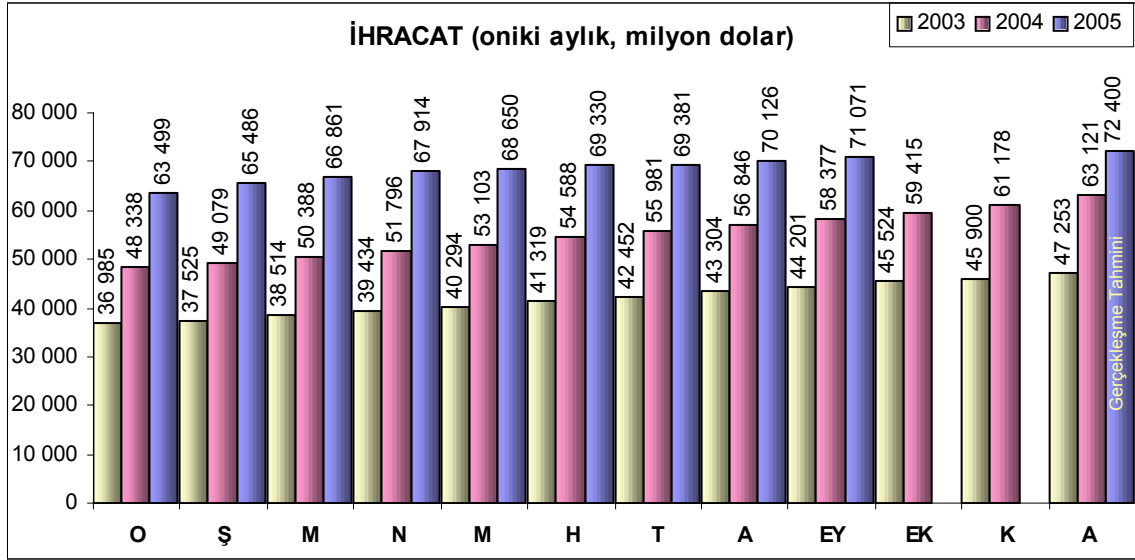

İHRACAT

- Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre 2005 yılı Eylül ayında **ihracat** geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16.7 oranında artarak 6 milyar 590 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. 2005 yılının **ilk dokuz aylık** döneminde yüzde 17.7 oranında artarak **52 milyar 937 milyon dolar** olan ihracat, son **12 aylık dönem itibariyle 71 milyar 71 milyon dolar**

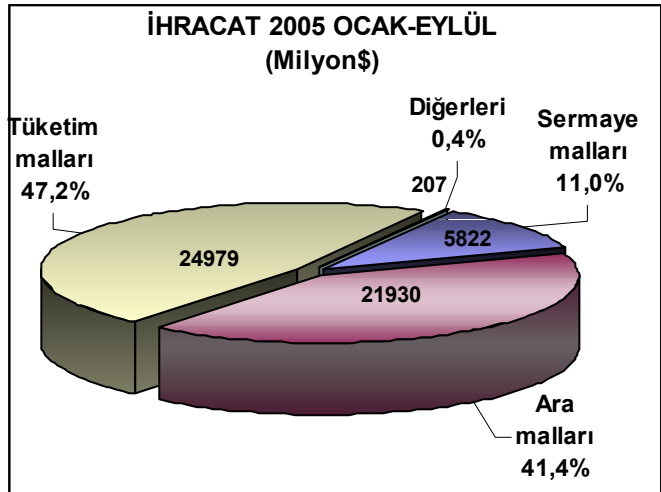
düzeyine ulaştı.

- Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) kayıtlarına göre ihracat, **Ekim ayında** bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde **13.1 artışla 6 milyar 672 milyon dolar** oldu. Buna göre, ihracat 2005 yılının ilk on ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde **16.8 oranında artarak 60 milyar 138 milyon dolar** düzeyine ulaştı.

- 2005 yılı Ocak-Eylül döneminde **imalat sanayi ürünleri ihracatı** geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.9 oranında artarak **49 milyar 825 milyon dolar**, tarım ve ormancılık ürünleri ihracatı yüzde 31.7 oranında artarak 2.1 milyar dolar, madencilik ve taşocakçılığı ürünleri ihracatı da yüzde 27.6 oranında artarak 584 milyon dolar oldu.

- Geniş kategorili mal sınıflamasına göre ise aynı dönemde **tüketim malları** ihracatı yüzde 15.7 oranında artarak **25 milyar dolara**, **ara malları** ihracatı yüzde 17.9 oranında artarak **21.9 milyar dolara**, **sermaye malları** ihracatı ise yüzde 24.3 oranında artarak **5.8 milyar dolara** yükseldi.

SEÇİLMİŞ FASILLARA GÖRE İHRACAT VE İHRACAT ARTIŞI (milyon \$)

	EYLÜL			OCAK-EYLÜL		
	2004	2005	ARTIŞ	2004	2005	ARTIŞ
Yenilen meyveler	278	434	156	1 157	1 599	442
Sebze ve meyve elde edilen müst.	106	136	31	640	862	222
Mineral yakıtlar, mineral yağlar	103	258	155	1 039	1 875	836
Plastik ve mamulleri	118	165	47	949	1 250	301
Örme giyim eşyası	483	526	42	4 659	4 931	272
Örülmemiş giyim eşyası	389	410	21	3 339	3 659	320
Dokumaya elverişli mad.hazır eşya	160	175	15	1 337	1 444	107
Demir veya çelikten eşya	232	230	- 1	1 557	2 036	479
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar	359	447	87	2 972	3 758	786
Elektrikli makina ve cihazlar	440	482	42	3 204	3 642	438
Kara taşıtları ve bunların aks.ve par.	778	833	55	5 869	7 087	1.219
Gemiler, suda yüzen taşıtlar	55	76	21	483	771	288
12 Fasıl toplam	3 501	4 172	672	27 204	32 914	5.710
Genel toplam	5 645	6 590	945	44 988	52 937	7.950

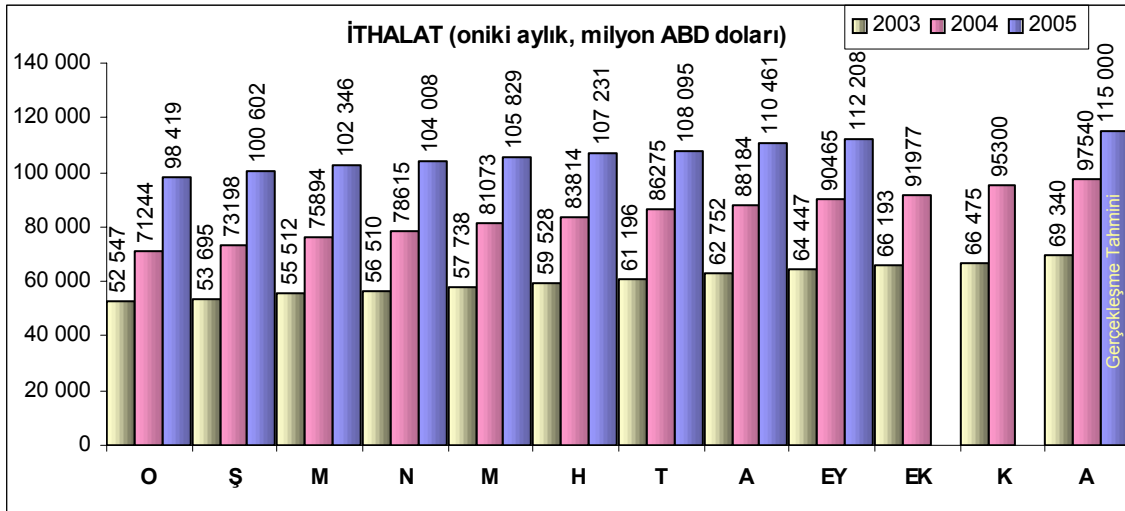
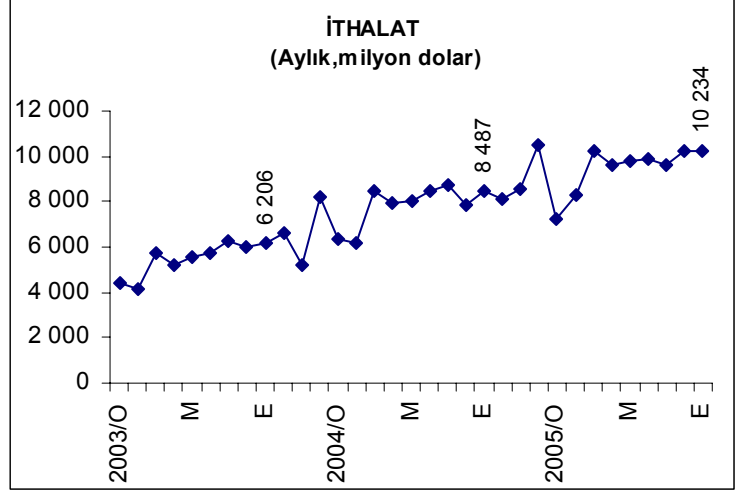
kara taşıtları ve bunların parçaları toplam ihracat artışının oluşturmuştur.

- Ocak-Eylül 2005 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre gerçekleşen ihracat artışının yüzde 72'si yandaki tabloda belirtilen 12 fasıl kalemden kaynaklanmıştır. Bu grup içerisinde de

- Ocak-Eylül 2005 döneminde ihracatın yüzde 52'si (27.5 milyar dolar) AB ülkelerine gerçekleştirilirken en çok ihracat yapılan ilk beş ülke Almanya (6.8 milyar dolar), İngiltere (4.2 milyar dolar), İtalya (3.9 milyar dolar), ABD (3.7 milyar dolar) ve Fransa (2.8 milyar dolar) oldu.

İTHALAT

- İthalat 2005 yılı Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20.6 oranında artarak **10 milyar 234 milyon dolar** düzeyinde gerçekleşti. Böylece 2005 yılının **ilk dokuz aylık döneminde** yüzde 20.8 oranında artarak **85 milyar 78 milyon dolar** olan ithalat, son 12 aylık dönem itibariyle 112 milyar 208 milyon dolar düzeyine yükseldi.

- 2005 yılı Ocak-Eylül döneminde imalat sanayi ürünleri ithalatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18.9 oranında artarak 68.9 milyar dolara, madencilik ve taşocakçılığı ürünleri ithalatı yüzde 46 oranında artarak 11.3 milyar dolara yükseldi. Tarım ve ormancılık ürünleri ithalatı ise yüzde 1.6 oranında azalarak 2.2 milyar dolara geriledi.

- Ocak-Eylül 2005 döneminde ithalattaki artış ara malları ithalatındaki artıştan kaynaklanmış, bu dönemde geçen yılın aynı dönemine göre ara malları ithalatı yüzde 24.2 oranında artış

İTHALATIN GENİŞ KATEGORİLİ MAL SINIFLAMASINA GÖRE DAĞILIMI (Milyon dolar)

	YILLIK			OCAK-EYLÜL		
	2003	2004	Değişim (%)	2004	2005	Değişim (%)
YATIRIM (SERMAYE) MALLARI	11 326	17 397	53,6	12 510	14 458	15,6
HAMMADDE (ARA MALLAR)	49 735	67 549	35,8	48 608	60 356	24,2
Sanayi için işlem görmüş hammaddeler	24 105	33 407	38,6	24 019	29 864	24,3
İşlem görmemiş yakıt ve yağlar	5 718	7 329	28,2	5 242	10 211	94,8
Yatırım mallarının aksam ve parçaları	4 840	6 432	32,9	4 697	4 857	3,4
Taşımacılık araçlarının aksam ve parçaları	3 942	6 544	66,0	4 741	5 528	16,6
TÜKETİM MALLARI	7 813	12 100	54,9	8 942	9 845	10,1
Binek otomobilleri	2 220	4 214	89,8	3 144	2 723	-13,4
Dayanıklı tüketim malları	917	1 440	57,0	1 065	1 360	27,7
Yarı dayanıklı tüketim malları	1 265	1 911	51,0	1 392	1 847	32,7
Dayaniksiz tüketim malları	2 355	3 184	35,2	2 353	2 550	8,4
TOPLAM	69 340	97 540	40,7	70 410	85 078	20,8

göstermiştir. Bu grupta, **ham petrolün de yer aldığı işlem görmemiş yakıt ve yağlar kalemindeki yüzde 94.8'lik artış** dikkat çekmektedir. Buna karşılık sermaye malları ve özellikle de otomobil ithalatındaki azalmanın etkisiyle tüketim malları ithalatındaki artış düşme eğilimine girmiştir.

• Seçilmiş fasıllar bazında bakıldığında ise Ocak-Eylül 2005 döneminde gerçekleşen 14 milyar 668 milyon dolar ithalat artışının önemli bir kısmının (% 83) yandaki tabloda belirtilen 10 fasıl kalemden

SEÇİLMİŞ FASILLARA GÖRE İTHALAT VE İTHALAT ARTIŞI (milyon \$)

	EYLÜL			OCAK-EYLÜL		
	2004	2005	ARTIŞ	2004	2005	ARTIŞ
Mineral yakıtlar, mineral yağlar	1 293	1 935	642	9 965	14 761	4 796
Organik kimyasal ürünler	256	285	29	2 190	2 694	504
Eczacılık ürünleri	244	253	10	2 022	2 133	111
Plastik ve mamulleri	471	541	70	3 409	4 344	935
İnci, kıymetli taş ve metal mamul, made	329	294	- 36	2 896	3 569	673
Demir ve çelik	766	834	67	5 539	7 113	1 574
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar	1 087	1 384	297	9 561	11 821	2 260
Elektrik makina ve cihazlar	767	866	98	5 987	6 800	814
Kara taşıtları ve bunların aks ve parç	786	952	166	7 502	7 262	- 240
Gemiler, suda yüzen taşıtlar	10	79	69	255	1 005	751
10 Fasıl toplam	6 009	7 423	1 413	49 327	61 503	12 176
Genel toplam	8 487	10 234	1 747	70 410	85 078	14 668

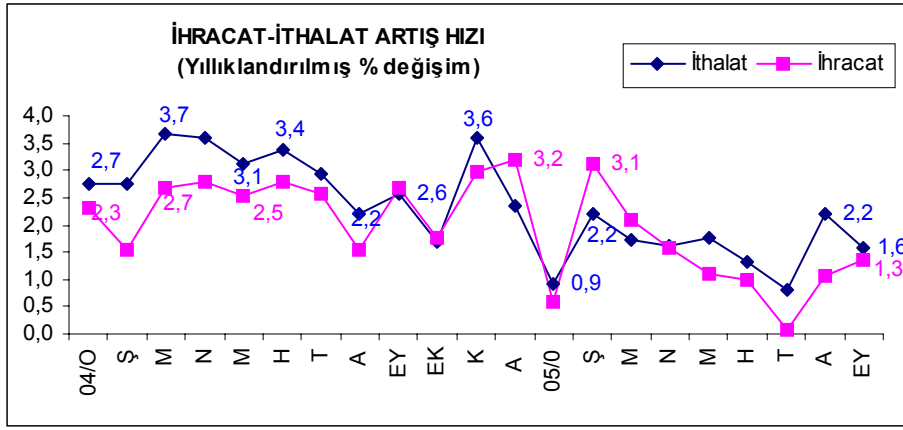
kaynaklandığı görülmektedir. Bu grup içerisinde de ham petrolün de içinde bulunduğu mineral yakıt ve yağlar, demir-çelik ve kazan-makina-mekanik cihaz kalemlerindeki artış toplam ithalat artışının yüzde 59'unu oluşturmuştur.

• Mineral yakıt ve yağlar kalemi içerisinde yer alan **ham petrol ithalatı** 2004 yılının ilk dokuz ayında 4 milyar 416 milyon dolar iken 2005 yılının aynı döneminde **1 milyar 896 milyon dolar artışla** 6 milyar 312 milyona ulaşmıştır.

EN ÇOK İTHALAT YAPILAN 15 ÜLKE (Milyon Dolar)

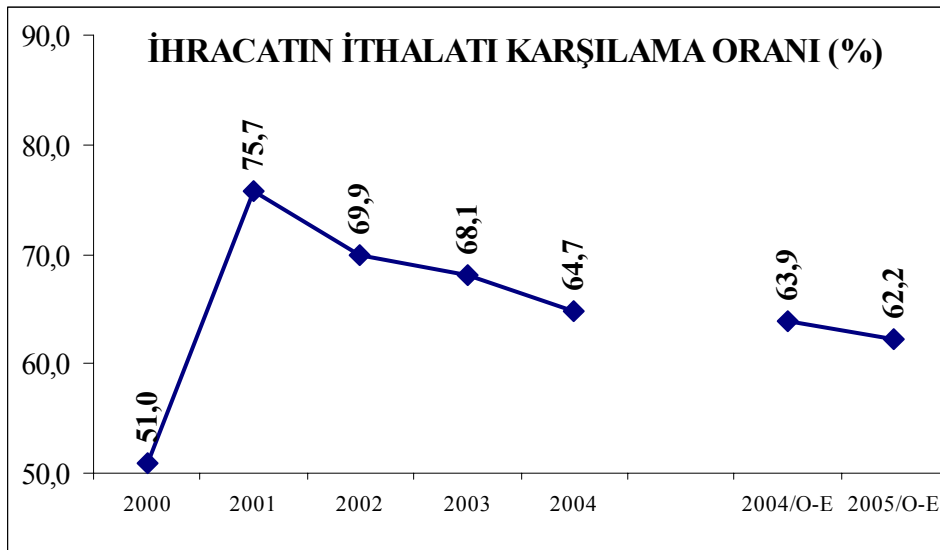
	Yıllık			2002-2004 (%)	Ocak-Eylül		2004-2005 (%)
	2002	2003	2004		2004	2005	
Almanya	7 042	9 453	12 516	77,7	9 078	9 917	9,2
Rusya	3 892	5 451	9 033	132,1	6 278	9 079	44,6
İtalya	4 097	5 472	6 866	67,6	4 973	5 526	11,1
Çin	1 368	2 610	4 476	227,1	3 139	4 791	52,6
Fransa	3 053	4 164	6 201	103,1	4 685	4 342	-7,3
A.B.D.	3 099	3 496	4 745	53,1	3 631	4 099	12,9
İsviçre	2 143	2 968	3 405	58,9	2 537	3 380	33,2
İngiltere	2 438	3 500	4 317	77,1	3 144	3 457	9,9
Ukrayna	991	1 332	2 509	153,2	1 733	2 029	17,1
Japonya	1 466	1 927	2 684	83,2	1 948	2 270	16,6
İspanya	1 419	2 004	3 254	129,3	2 371	2 562	8,1
Güney Kore	900	1 312	2 573	185,7	1 844	2 579	39,8
İran	921	1 861	1 962	113,0	1 460	2 410	65,0
Romanya	662	956	1 700	156,8	1 206	1 673	38,7
Suudi Arabistan	794	969	1 232	55,1	809	1 459	80,3
A- 15 Ülke Toplam	34 284	47 475	67 472	96,8	48 838	59 572	22,0
B- Genel Toplam	51 554	69 340	97 540	89,2	70 410	85 078	20,8
A/B	66,5	68,5	69,2	4,0	69,4	70,0	0,9

• Ocak-Eylül 2005 döneminde ithalatın yüzde 42.2'si (35.9 milyar dolar) AB ülkelerinden gerçekleştirilirken en çok ithalat yapılan ilk on beş ülkeden ithalat 59 milyar 572 milyon dolar ile toplam ithalatın yüzde 70'i seviyesinde gerçekleşti. **En çok ithalat yaptığımız ülkeler arasında yer alan Rusya, Çin, Güney Kore, İran, Romanya ve Suudi Arabistan'dan yapılan ithalattaki yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir.**

- 2004 yılının Ocak-Eylül döneminde 25 milyar 422 milyon dolar olan **dış ticaret açığı** 2005 yılının aynı döneminde yüzde 26.4 oranında artarak 32 milyar 141 milyon dolara yükseldi. **12**

aylık kümülatif dış ticaret açığı ise 2004 sonunda 34 milyar 419 milyon dolar iken 2005 Eylül ayında 41 milyar 137 milyon dolara yükseldi.

- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2004 yılının Ocak-Eylül döneminde yüzde 63.9 iken 2005 yılının aynı döneminde yüzde 62.2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

- 2004 yılının Ocak-Eylül döneminde 115.4 milyar dolar olan **dış ticaret hacmi** 2005 yılının aynı döneminde yüzde 19.6 oranında artarak 138 milyar dolara yükseldi.